

ADEM

NIET SMOORVERLIEFD OP MAAR TOCH ZOT VAN VLAAMSE FILMS

cinema in Vlaanderen eind 2010

“Hoog tijd dat de Vlaamse film écht volwassen wordt”. Zo verzucht Patrick Auwelaert tot besluit van de intro van het jongste leeswaardige en fraai uitgegeven themanummer van Kunsttijdschrift Vlaanderen, quasi integraal gewijd aan de Belgische/Vlaamse langspeelfilm 2006-’10. Een stand van zaken.

KAREL DEBURCHGRAVE

“Huidige Vlaamse bioscoopfilms sco- ren hoge toppen!” was de euforische titel van een recent persbericht van distributeur Kinopolis Film Distribution (KFD). En met vier snel na elkaar uitgebrachte Vlaamse films heeft KFD nog gelijk ook want zowel SAMMY’S AVONTUREN, ADEM, TURQUAZE als ZOT VAN A waren stuk voor stuk een schot in de roos.

Precies dertig jaar geleden verscheen het boekje ‘Het wonderlijke jaar van de Vlaamse film’ waarin filmcritici Mark Holthof en Marc Ruyters zich op het eerste gezicht verheugden dat er in dat wonderjaar 1980 vier, ja vièr Vlaamse films werden uitgebracht: *Hellegat* van Patrick Lebon, *De proefkonijnen* van Guido Henderickx, *Slachtvee* van Patrick Conrad en *De Witte van Sichem* van Robbe De Hert. Lees je meer dan alleen de titel dan blijkt dat getal vier een gelukkig toeval te zijn dat de ‘ongemanierdheid’ waarmee Vlaanderen films maakt niet kan verdoezelen.

Wat is er nu precies veranderd in die dertig jaar? Is 2010 echt het wonderlijke jaar van de Vlaamse film of zijn we nog altijd ongemanierd en wordt 2010 het jaar “waar de Vlaamse film bleef stille staan”?

1980 versus 2010

Wat er nu precies veranderd is, kun je best illustreren met wat Robbe De Hert is overkomen. Als je de carrière van deze peetvader van de Vlaamse film bestudeert, merk je dat hij eerst zichzelf heeft moeten uitvinden om daarna een leven lang te moeten bedelen om films te mogen maken, en dat ondanks het artistiek en publiek succes en ondanks de creatie in 2002 van een onafhankelijk filmfonds, Het Audiovisueel Filmfonds (VAF). Niet te verwonderen dat Robbe De Hert troost vindt in de vergelijking die de Brits-Amerikaanse schrijver Christopher Isherwood ooit maakte tussen filmmaken en de

manier waarop Shakespeare in de 16de eeuw moest werken. “In een filmstudio nu, zie je wat Shakespeare toen zag: de absolute macht van de tiran, de hovelingen, de vleiers, de narren en de listige, ambitieuze intriganten. Er zijn ook ongelooflijk mooie vrouwen en onbekwame gunstelingen, en dan zijn er echt grote mannen die ineens in ongenade vallen. Er is een waanzinnige spilzucht enerzijds en een totaal onverwachte krenterigheid anderzijds. Er worden grootse plannen gesmeed maar die worden dan door een of andere gril gedumpte”. Die periode waarin een filmgekke artiest zoals Robbe op een bijna artisanale manier moest vechten, heeft plaats gemaakt voor een volwassen ‘industrie’. Die industrie produceert de jongste jaren per maand één nieuwe Vlaamse film: acht films meer dan in het ‘wonderjaar’ 1980. Zo kan bijvoorbeeld elke onderneming via het tax shelter-systeem in die films investeren en 150 procent van het bedrag dat hij

PULSAR

'taxsheltert' fiscaal aftrekken. De audiovisuele sector in Vlaanderen is vandaag goed voor een directe werkgelegenheid van ruim 10.000 voltijdse banen, meer dan de auto-industrie.

Volgens cijfers van het VAF gingen in 2009 1.915.630 bioscoopbezoekers naar een Vlaamse film kijken. Daarmee hield de Vlaamse film verrassend stand tegenover het filmjaar 2008, toen alle records werden gebroken door één film, *Loft*, met zijn 1.082.480 bezoekers, officieel de grootste Vlaamse kaskraker aller tijden. Het nationale marktaandeel van de Vlaamse film bedroeg vorig jaar naar schatting 10%. In Vlaanderen alleen zit het geschatte marktaandeel ruim boven 15%. De best bekeken Belgische film van het voorbije jaar 2009, *De helaasheid der dingen* (425.209 bezoekers) en *Dossier K.* (220.788 bezoekers), illustreren nog andere verschillen met het 'wonderjaar' 1980: promotie en marketing – en het 'eigen film feest' effect. Tegen de tijd bijvoorbeeld dat *Dossier K.* uitkwam, hadden diverse promotiecampagnes in alle mogelijke media herhaald dat wie deze opvolger van *De Zaak Alzheimer* niet ging zien, een derde Vincke en Verstuyft-verfilming nog amper zou kunnen volgen. Sequels zijn economisch erg rendabel maar waren voor 1980 onbestaande. Vandaar geen *De Witte*, 10 jaar later. Naakt fietsen op de Croisette in Cannes en gratis tickets voor *De helaasheid der dingen* bij Humo voegen, maken duidelijk dat promotie vandaag geen vies woord meer is. Voorts vonden vijf experts in Focus Knack (14 september 2010) zes redenen waarom we nu zot van Vlaamse films zijn: er is meer continuïteit, meer diversiteit, meer professionalisering, meer geld, er is een nieuwe generatie regisseurs en... Flanders Image doet de rest.

Het 'eigen film feest'-effect

Het 'eigen film feest'-effect is naar mijn gevoel echter de belangrijkste (zevende?) reden waarom de Vlaamse film het goed blijft doen. Vlaamse films

worden nu 'feestelijk' onthaald. Er wordt naar uitgekeken terwijl men ze destijds lijdzaam onderging. Kijk je naar de top 10 lijst van de Vlaamse kaskrakers dan waren het vier Vlaamse kluchten met tv-komiekken die hoog scoorden: *Koko Flanel* (1990, 1.082.000 bezoekers) en *Hector* (1987, 933.000) van Stijn Coninx (mét Urbanus), *Oesje* (1997, 700.000) van Ludo Cox (mét Chris Van den Durpel) en *Max* (1994, 644.000) van Freddy Coppens (mét Jacques Vermeire). *De Witte* (1980, 540.000) en *Daens* (1993, 848.000) ging je veeleer plichtbewust zien omdat ze tot ons cultuurpatrimonium behoorden. Filmparels zoals *Brussels by Night* (1983), *Crazy Love* (1987) of *Manneken Pis* (1995) vind je echter nergens in die succesfilmlijsten terug. Filmfora op school met die films werden getolereerd. Jongeren tussen 16 en 18 jaar, hét bioscooppubliek bij uitstek vandaag, staan veel positiever tegenover Vlaamse films. Soms tot mijn grote verbazing. Zo zag ik de claustrofobische thriller *Buried*, door een groep 18-jarigen gekraakt als saai en oninteressant terwijl diezelfde groep hartelijk kon lachen met de feel good-movie ZOT VAN A, vooral dan met dialogen zoals: "Ge zijn nen homo. Voor u is 't elke dag *Brokeback Mountain!*" en "Laat de Pieten tot mij komen".

Lawine Vlaamse films

2008 en 2009 mogen dan uitzonderlijke jaren geweest zijn voor de Vlaamse film, 2010 zal zeker niet moeten onderdoen. Begin februari was er BO van Hans Herbots naar het boek 'Het Engelenhuis' van Dirk Bracke, in maart gevolgd door WOLF van Rik Daniëls. En in de periode november-december werden nog uitgebracht: 22 MEI, de langverwachte tweede film van Koen Mortier (*Ex-Drummer*), BEYOND THE STEPPES, het langspeelfilmdebuut van Vanja D'Alcantara, SMOORVERLIEFD van Hilde Van Mieghem en de komedie FRITS & FREDDY van Guy Goossens, die het evenwel moest doen zonder VAF-subsidie. En voor de allerjongsten was er

MEGA MINDY EN HET ZWARTE KRISTAL. Voeg daarbij de vier films vermeld in de aanhef van het artikel en iedereen die kan tellen merkt dat we kwantitatief goed zitten wat bezoekersaantal betreft. Maar filmkunst is meer dan een optelsom en de vraag naar kwaliteit mag zeker worden gesteld. Vooral nu er in alle mogelijke tv- en radioprogramma's, van Het Journaal, de Rode Loper, de Laatste Show tot de Zevende Dag louter en alleen promotie gemaakt wordt voor de nieuwe Vlaamse film en een filmkritische stem op onze omroepen nog nauwelijks te horen is. ADEM, TURQUAZE en BEYOND THE STEPPES zijn zeer degelijke, erg persoonlijke debuutfilms duidelijk geïnspireerd door wat de jonge cineasten zelf hebben meegemaakt. Met de Gentse Turk of Turkse Gentenaar Kadir Balci heeft België zijn Fatih Akin gevonden, een filmer die weet wat het betekent nergens thuis te horen en tegelijk toch geïntegreerd te zijn. Al worden confronterende kopstoten zoals in Akins debuut *Gegen die Wand* hier niet uitgedeeld! BO van Hans Herbots zag ik toevallig een dag na *La régaté* van de Luikse cineast Bernard Bellefroid. Beide films gaan over een 15-jarige met problemen thuis. In BO krijgen we de jonge Ella-June Henrard te zien in de meest gedurfde seksscènes uit de Vlaamse cinema terwijl in *La régaté* de jonge knaap gaat roeien om zijn frustraties af te reageren. De publieke ontvangst van de twee films was dan ook omgekeerd evenredig aan hun kwaliteit. Het middelmatige BO liep een goede maand na zijn release nog in elf zalen in Vlaanderen en Brussel en haalde in zijn eerste drie weken meer dan 100.000 bezoekers. Het subtielere *La régaté* was na twee weken nog maar in twee zalen in Franstalig België te zien. Filmrecensent Mark Holthof kwam onlangs dan ook tot de ironische conclusie dat er iets schort aan de Waalse film: "Te veel kwaliteit, en niet genoeg middelmatigheid". Nochtans was BO, samen met TURQUAZE, ADEM en de kortfilm NACHTRAVEN van Hans Van Nuffel geselecteerd voor het 34ste Filmfestival in Montréal. U weet wel: daar waar *Ben X* drie jaar geleden de hoofdprijs, de publieksprijs én de prijs van de Oecumenische jury won. Internationaal doet de Vlaamse film het dus vrij goed. In 2009 werden zowel *De helaasheid der dingen*, *Altiplano* als *Lost Persons Area* geselecteerd voor (nevensecties in) Cannes. In totaal telde het VAF vorig jaar 770 festivalselecties en 132 prijzen en vermeldingen. Hoogtepunt dit jaar was de tien

TURQUAZE

minuten lange staande ovatie voor de Quinzaine-film EN WAAR DE STERRE BLEEF STILLE STAAN van Gust Van den Berghe in Cannes.

Onlangs vroeg men mij een film te kiezen die het onderwerp kansarmoede kon illustreren op een pedagogische studiedag. Tien jaar geleden zou ik onmiddellijk aan een film van Ken Loach hebben gedacht. Nu kon ik met *De helaasheid der dingen* gewoon in België blijven. Die film van Felix van Groeningen werd vorig jaar geselecteerd voor de Quinzaine des Réalisateurs onder de Franstalige titel *La Merditude des Choses* terwijl de Dardennes iets verder op de Croisette *La Leçon de cinéma des Frères Dardenne* aan het geven waren. Waarover zouden we nog klagen? Die 'ongemanierdheid' van 1980 ligt 30 jaar achter ons. Of toch niet?

Alarmklok

Nochtans maakt de Vlaamse filmwereld zich zorgen over de toekomst. In 2006 waren er nog 139 bedrijven die investeerden in Vlaamse filmproducties. Vorig jaar nog slechts 31, een daling van een kwart dus in 3 jaar tijd. De federale regering heeft nochtans een tax shelter ingevoerd om investeringen in de film aantrekkelijker te maken. Doordat de openbare omroep moet bezuinigen, gaat de VRT nog minder in speelfilms investeren, en ook het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) moet het met minder doen (5 à 10%). Peter Bouckaert, voorzitter van de Vlaamse Filmproducentenbond geeft een concreet voorbeeld. "In *De zaak Alzheimer* investeerde de VRT € 750.000, in *Dossier K* werd dat bedrag teruggeschroefd tot € 600.000. En de VRT heeft al laten weten dat we nog minder krijgen wanneer we een derde boek van Jef Geeraerts uit de Vincke & Verstuyft-reeks gaan verfilmen. In combinatie met de krimpende budgetten van het VAF, betekent dat wellicht dat ook de investeringen via de tax shelter met één derde zullen dalen. En dan is het zeer de vraag of we nog een derde Vincke & Verstuyft-film zullen kunnen maken". 'Koppen' (20 oktober 2010) had het over de noodlijdende Vlaamse film. Drie regisseurs reageerden elk op een heel andere manier. Stijn Coninx: "De vraag is: nemen we de sector serieus of keren we naar het hobbyisme terug?" Frank Van Passel, die zijn nieuwe film *HET VARKEN VAN MADONNA* aan het opnemen was: "Deze film is twee jaar geleden gefinancierd en ik heb nog de middelen die ik wilde maar ik zou niet graag in de schoenen staan van zij die over twee, drie jaar een film moeten gaan draaien". Gust Van den Berghe, pas afgestudeerd als regisseur aan het Rits die het met zijn eindwerk *EN WAAR DE STERRE BLEEF STILLE STAAN* al meteen tot in Cannes schopte, relativeerde het allemaal: "Mij gaat het over het verhaal dat je wil vertellen. En dat hoeft niet altijd veel geld te kosten. Een schilder die geen verf heeft, kan ook met koffie schilderen". Maar om zoiets te beweren moet je niet noodzakelijk smoorverliefd op maar toch zot van film zijn. ✕

CHRISTIAN DE SCHUTTER OVER FLANDERS IMAGE

"De Vlaamse film maakt vandaag een van zijn interessantste periodes mee. Er is veel jong, aanstormend talent dat naast gevestigde waarden zoals Stijn Coninx, Frank Van Passel of Erik Van Looy voor een nieuwe dynamiek in de sector zorgt. Er is een stevige basis, en nu is het wachten op de klim naar de top van enkele van die talenten. We moeten er alles aan doen om hen de gepaste begeleiding te geven zodat ze kunnen doorgroeien en de status bereiken van zgn. 'name directors', filmmakers of auteursscineasten met internationale erkenning. Ik denk, nee ik geloof dat we daar niet meer zo heel ver van af zijn". Aldus Christian De Schutter die met zijn staf naaste medewerkers Flanders Image belichaamt, verantwoordelijk voor de promotie van de Vlaamse film in het buitenland.

FREDDY SARTOR

FILMMAGIE: Hoe staat de Vlaamse film "Belgian Cinema. Made in Flanders" eind 2010 in het buitenland aangeschreven? Bij (ver)kopers? Bij festivaldirecteurs? Bij filmjournalisten? Bij het "gewone" festivalpubliek?

CHRISTIAN DE SCHUTTER: Over het algemeen goed, hebben we de indruk. Maar het kan natuurlijk altijd (veel) beter. De Vlaamse cinema wordt vandaag opgemerkt, én geapprecieerd. We voelen de nieuwsgierigheid rond wat hier gebeurt groeien. Dat merk je op festivals doordat het aantal meetings met festivalcuratoren en aankopers toeneemt. En in de pers. In Montréal blokletterde een Canadese krant "More magic from Flanders", naar aanleiding van ADEM. Of lees er de Franse pers, incl. 'Le Monde', 'Les Cahiers du cinéma' en 'Les Inrockuptibles', op na bij de release in Frankrijk van *De helaasheid der dingen*, *Lost Persons Area* en *DOUBLE TAKE*. Eind vorig jaar opende 'Le Monde' zelfs zijn cultuurkatern met een stuk over *De helaasheid der dingen* en de Vlaamse cinema. Het gevolg is dat je je meestal geen zorgen meer hoeft

te maken of er wel iemand is komen opdagen voor de publieke vertoning op een festival. In Montréal is men voor de vertoning van *TURQUAZE* bv. in de bioscoop nog klapstoelen moeten gaan bij zoeken. Ik herinner me dat het ooit écht wel anders is geweest.

Wordt er nog een verschil tussen Frans-talig-Belgische en Vlaams-Belgische film ervaren in het buitenland?

DE SCHUTTER: Dat is allemaal relatief. Voor het buitenland zijn we de Belgische film, maar wat we vooral het voorbije jaar merken is dat we, stap voor stap, uit de enorme schaduw van de Grote Namen van Le Cinéma Belge aan het komen zijn. De Vlaamse film wordt meer en meer opgemerkt. Er wordt over gesproken. Kunnen we nu stellen dat we er zijn? Nee, verre van! Er liggen nog heel wat uitdagingen voor de boeg. En dat is net het leuke aan de job. Want je weet wat er gebeurt met instituten die denken dat ze alles bereikt hebben. Er treedt sclerose op en ze dreigen te verdrinken in zelfgenoegzaamheid. Het is fascinerend om mee

op die Vlaamse filmgolf te kunnen surfen, en te constateren dat wat gisteren nog als onbereikbaar werd ervaren je vandaag of morgen weet te realiseren. Voorts zorgen onze films en filmmakers er ook voor dat er komaf wordt gemaakt met het soms onterechte imago van of de vooroordelen rond de Vlaming als navelstaarder. In het buitenland staat men soms versteld van de diversiteit die er terug te vinden is in onze bescheiden (qua aantal titels) filmoogst en hoe een nieuwe generatie filmers zijn blik op de buitenwereld heeft gericht. En hoe ze bij vraag- en antwoordsessies na een film het publiek gevat in verschillende talen te woord staan.

Welke Vlaamse films zijn er het afgelopen jaar allemaal geselecteerd voor een A-filmfestival?

DE SCHUTTER: Het voorbije jaar was zeer sterk op dat vlak wat de korte film betreft. De Berlinale selecteerde drie korte films: SIEMIANI in Generation 14+ en voor de kortfilmcompetitie zowel Nicolas Provosts LONG LIVE THE NEW FLESH als het met een VAF Wildcard gemaakte VENUS VS. ME van Nathalie Teirlinck. Trouwens zij kreeg in Berlijn de felbegeerde nominatie voor de European Film Awards. In Cannes zat Gilles Coulier met zijn studentenfilm IJSLAND in de selectie van Cinéfondation en EN WAAR DE STER BLEEF STILLE STAAN van Gust Van den Berghe in de Quinzaine. (Beide films wonnen vorig jaar als eindejaarswerk een VAF Wildcard.) In Locarno was Vanja D'Alcantara's BEYOND THE STEPPES voor de competitie geselecteerd, en in de Leopards of the Future competitie PULSAR van Alex Stockman. Nicolas Provost had niet alleen een korte film in Berlijn, maar ook een in Venetië. Zijn STARDUST was te zien in de vernieuwde nevensectie Orizzonti. In Montréal hadden we drie speelfilms: BO, TURQUAZE en ADEM. Deze laatste in competitie zodat regisseur Hans Van Nuffel er uit handen van Bille August de Grand Prix des Amériques in ontvangst mocht nemen én de Prijs van de Oecumenische Jury. Sinds Montréal heeft ADEM al zeven prijzen op zak én is het op dit ogenblik samen met EN WAAR DE STERRE... een van onze drukst rondreizende films. En er was ook Koen Mortiers 22 MEI dat voor het Toronto International Film Festival werd geselecteerd. We mogen ook de andere categorieën niet vergeten. Op het vlak van de documentaires gebeurde er van alles. Zo won VAF Wildcardwinnaar Eva Küpper, die voor Hot Docs in Toronto werd geselecteerd, op het Internationaal Documentaire Festival in Amsterdam (IDFA) de Prijs van de Beste Studenten Documentaire. En de animatiefilm GOED NIEUWS van Kris Mergan en Geert Vandenbroele heeft al diverse festivals en prijzen op zijn palmares staan. En ik vergeet er zeker en vast nog.

Welke rol speelt Flanders Image hierbij?

DE SCHUTTER: Alles begint bij de audiovisuele

creatie zelf. Ik zou graag zeggen dat het door Flanders Image, de communicatie- en promotiecel van het VAF is, dat al die films worden geselecteerd. Maar we moeten realistisch zijn. Als een festivalcurator een film niet goed vindt, dan stopt het daar. En soms speelt het enthousiasme of de gedrevenheid van de makers zelf een doorslaggevende rol. Wat wij met Flanders Image proberen te doen is er voor te zorgen dat festivals en festivalcuratoren op de hoogte zijn van nieuwe films, en dat ze de kans hebben om de films te bekijken. We proberen de zichtbaarheid van onze creaties op internationale festivals en beurzen ook zoveel mogelijk op te drijven. We hebben ook een arsenaal aan publicaties (zowel print als online). Al ligt de nadruk natuurlijk op persoonlijke contacten. Daar zijn we de voorbije jaren zeer intensief mee bezig geweest: het verbeteren en intensifiëren van ons contactennetwerk, en het versterken van vertrouwensrelaties. We ontmoeten hen op festivals zoals Rotterdam, Berlijn, Cannes, Montréal en Toronto, spreken hen over de nieuwe titels. Nu we in ons Huis van de Vlaamse Film een degelijk filmzaaltje hebben, proberen we ook meer en meer om curatoren naar Brussel te halen om hen bij ons films te laten bekijken. Dat gebeurt nu al zo met de festivals van Toronto, Berlijn, Cannes (Semaine), Rotterdam, Nyon, Hamburg, etc. En voor volgend jaar hopen we dat daar ook Venetië bijkomt. Voorts sturen we als follow-up van onze contacten ook films op naar festivalprogrammeurs. In de toekomst komt daar ook een online platform bij dat ons in staat zal stellen om via streaming films voor mogelijke selectie aan festivals te tonen. Kortom: er is geen ontkomen aan de Vlaamse film!

Welke goede raad zou je makers en producenten willen meegeven willen ze in de toekomst een of andere festivalselectie afdwingen?

DE SCHUTTER: In de eerste plaats een goeie film maken, die opvalt in het alsmat toenemende aanbod. Eigenzinnige, niet alledaagse films liggen daarbij beter in de (festival)markt. En er verder voor zorgen dat de films tijdig klaar zijn om voorgesteld te worden aan de juiste festivals. Als Flanders Image proberen we daarbij te begeleiden, te informeren en, waar mogelijk, te lobbyen.

Welke Vlaamse films zijn recent aangekocht voor distributie in het buitenland? Komen jullie dan achteraf te weten wanneer die film is uitgebracht? Op hoeveel kopieën? enz.

DE SCHUTTER: Zelden krijgen we bij het VAF van een distributeur achteraf te weten of én met welk resultaat een Vlaamse film in het buitenland werd uitgebracht. Wij verzorgen de verkoop van een film niet. Meestal is dat het werk van internationale sales agents die de filmproducent bij de verkoop vertegenwoordigen. De koper, bijvoor-

beeld de distributeur, verwerft de rechten en kan deze vanaf dan commercieel exploiteren. Meestal betaalt hij vooraf voor de rechten een minimumgarantie. Een definitieve afrekening volgt pas achteraf; het gebeurt vrij zelden dat er bij die afrekening nog veel geld naar de producent gaat. Als gevolg van de kredietcrisis is de markt even stil gevallen. Dat merkte je vooral vorig jaar, waardoor het een tijdje duurde alvorens een film zoals *De heilzaamheid der dingen* écht begon te verkopen. Ondertussen is de film aan een 10-tal landen verkocht, waaronder de grote markten Frankrijk, Duitsland en de VS. Maar om even terug naar het begin van dit interview te gaan: de voorbije 12 maanden zijn er in Frankrijk drie Vlaamse films in de zalen uitgebracht. Drie! Hoelang was dat geleden, als het al ooit is voorgevallen... Zo stond *Lost Persons Area* langer op de affiche dan de Gouden Palmwinnaar van Cannes dit jaar UNCLE BOONMEE WHO CAN RECALL HIS PAST LIVES. Maar dergelijke vergelijkingen zijn gevaarlijk. Iedere film is anders, geen enkele release gebeurt onder exact dezelfde omstandigheden.

Er zit wat vertraging op de verkoop van films. Je voelt dat de afzetmarkt die er pakweg 10 jaar geleden nog was vandaag niet meer bestaat. En dat is niet alleen voor onze films zo. Ik ben net terug van een bijeenkomst van de Europese promotieagentschappen, je hoort dat overal. Zowel bij de groten als bij de kleintjes. Televisie koopt minder in en selecteert conservatiever. De groei is uit de dvd-markt. En de telecomoperatoren houden angstvallig de cijfers van de Video On Demand (VOD) geheim. We zitten vandaag op een scharniermoment waarbij het bestaande economisch model sputtert, maar er nog geen doeltreffend nieuw model is om het oude overtuigend te vervangen.

Hoe pakken jullie de vraag van festivals naar retrospectievers van Vlaamse film aan?

DE SCHUTTER: In de mate van het mogelijke gaan we daar op in. Soms gebeurt dit samen met het departement CJSM van de Vlaamse Gemeenschap. Wel moet je altijd naar de beschikbaarheid van de films kijken, en daar wringt soms het schoentje. Er zijn niet altijd nog toonbare filmkopieën beschikbaar. Wel merk je dat festivals vooral interesse tonen in wat men vandaag te bieden heeft. Dat was bijvoorbeeld zo in Karlovy Vary waar er een Belgische Focus was die zich voornamelijk op de voorbije vijf tot tien jaar toespitste. Maar daarnaast voel je dat namen zoals André Delvaux, Harry Kümel, Raoul Servais,... écht nog wel herkenning oproepen en dat hun films soms worden uitgenodigd voor thematische retro's. Of dat er in het digitale tijdperk op gaat verbeteren, is nog maar de vraag. Wat blijft er over tien of vijftien jaar nog over van een dcp (digital cinema print) of van een digitale drager? Ik vrees dat we daar vandaag als sector misschien te licht over heen gaan! ✕